

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 52
din 20.01.2016

Dosar nr.: 369/2015

Petiția nr.: 4095/11.06.2015

Petent: .....

Reclamați: Banca Comercială Română

Obiect: potențială faptă de discriminare privind accesul petentului la obținerea unui produs financiar al băncii, un card de cumpărături

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele și domiciliul petentului

I.1.1. ...., cu domiciliul ales

I.2. Numele și domiciliul reclamatului

I.2.1. Banca Comercială Română, cu sediul în Bd. Regina Elisabeta nr. 5, sector 3, București, prin reprezentant legal.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Petentul sesizează o potențială faptă de discriminare privind dobândirea unui card de cumpărături. Petentul arată faptul că partea reclamată refuză să îi acorde credit întrucât a depășit vârsta de 70 ani.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din *O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*, cu modificările și completările ulterioare, republicată (în continuare *O.G. nr. 137/2000*), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile (petentul și partea reclamată) au fost citate pentru data de 28.07.2014 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

3.3. La ședința din data de 14.07.2014, părțile au fost absente.

3.4. Partea reclamată a formulat un punct de vedere înregistrat cu nr. 4964/20.07.2015 și un punct de vedere înregistrat sub nr. 5209/03.08.2015, transmise petentului prin adresa nr. 5335/10.08.2015.

3.5. Petentul a formulat precizări comunicate părții reclamate sub nr. 5335/10.08.2015.

3.6. Prin adresa nr. 5993/17.09.2015 au fost înregistrate concluziile scrise formulate de către partea reclamată.

3.7. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Prin sesizarea făcută, petentul arată faptul că se consideră discriminat privind refuzul de acordare a unui credit.

4.1.2. Petentul a dorit să obțină de la partea reclamată, sucursala din Giurgiu, un credit, respectiv un card de cumpărături fără dobândă, fiind refuzat.

4.1.3. Motivul invocat a fost acela că normele interne ale băncii nu permit acordarea de credite persoanelor care au depășit vârsta de 70 ani.

4.1.4. Cu privire la precizările reclamatei, petentul arată faptul că nu există o cerere la sucursala din Giurgiu întrucât a fost refuzat verbal, în momentul în care a prezentat cartea de identitate și a solicitat un card de cumpărături. De altfel toate băncile procedează în acest mod, vârsta limită fiind cuprinsă între 65 și 70 ani.

4.1.5. Petentul arată faptul că ar putea înțelege faptul că un credit pe termen lung se acordă mai greu unor persoane mai în vârstă însă nu înțelege de ce se aplică aceste măsuri în condițiile în care este vorba de acordarea unui credit pe termen scurt, fiind vorba de un card de cumpărături.

4.1.6. Petentul mai subliniază faptul că legislația europeană și națională invocată de bănci nu interzice acordarea de produse bancare persoanelor fizice de o anumită vârstă, ci numai evaluarea creditului și debitorilor.

4.1.7. Comunicarea Comisiei pentru petiții din cadrul Parlamentului european din 15.05.2009 se referă la un caz particular, pentru un credit ipotecar, caz care nu poate fi generalizat.

4.1.8. Solicită revizuirea modului de acordare a produselor bancare nu în funcție de vârsta solicitantului, ci în funcție de bonitatea acestuia și repunerea în drepturi a tuturor persoanelor de vârsta a III-a.

4.2. Susținerile părții reclamate

4.2.1. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 4964/20.07.2015, partea reclamată arată faptul că, în urma verificărilor, s-a constatat că nu există nicio cerere de credit din partea reclamatului.

4.2.2. Cu toate acestea, se arată că, în conformitate cu normele de creditare ale reclamatei limitele de vârstă sunt următoarele:

- împrumutul împlinește 70 de ani înainte de ultima scadență a creditului – atât în cazul creditelor de consum cât și în cazul creditelor imobiliare, iar în cazul creditelor pentru investiții imobiliare garantate de stat, vârsta limită la scadența finală nu trebuie să depășească 75 ani.

- pentru cardurile de credit vârsta limită la data solicitării nu trebuie să depășească 64 ani inclusiv (70 de ani pentru cardurile de credit premium), iar pentru descoperirea de card nu trebuie să depășească vârsta de 65 ani la data solicitării.

4.2.3. În cazul semnalat de către petent se arată faptul că restrângerea este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.

4.2.4. Legislația europeană dă statelor membre dreptul de a permite diferențe proporționale de tratament în cazul în care, pentru prestările de servicii financiare, respectiv pentru produsele specifice acestei industrii, folosirea vârstei sau handicapului reprezintă factori cheie în evaluarea riscului pe baza datelor statistice sau actuariale relevante și exacte. În prestarea de servicii de asigurări, bancare și alte servicii financiare se utilizează factori actuariali și de risc referitori la dizabilitate și la vârstă. Acești factori nu trebuie priviți ca

discriminare în cazul în care se demonstrează că este vorba de factori cheie în evaluarea riscului.

4.2.5. Vârsta reprezintă un factor de risc important pentru societățile de credit, perspectiva rambursării împrumutului fiind în strânsă corelare cu aceasta, în corelație cu alți factori, precum statutul ocupațional, starea materială, starea civilă, etc.

4.2.6. Legislația europeană în materie de servicii bancare (spre exemplu, Directiva - 2013/36/UE) și națională (spre exemplificare și nu limitativ: OUG 99/2006, Regulamentul BNR nr.5/2013, Regulamentul BNR nr.17/2012) impun instituțiilor de credit să evalueze calitatea creditului și debitorilor prin sisteme de rating care trebuie să țină seama de toate caracteristicile relevante ale acestora.

4.2.7. Faptul că instituțiile de credit stabilesc limite de vârstă la acordarea împrumuturilor financiare se justifică prin faptul că există riscul ca debitorii să nu poată rambursa împrumuturile respective. Aceste limite de vârstă pot fi, într-adevăr, incomode pentru persoanele care doresc să contracteze un împrumut, dar nu încalcă prevederile dreptului comunitar și național.

4.2.8. În acest context, nu ar putea fi reținută o faptă discriminatorie, în condițiile în care chiar legiuitorul a prevăzut limitarea justificată a drepturilor persoanelor în această materie.

4.2.9. Se atașează punctului de vedere o comunicare către membrii Parlamentului European din data de 15.05.2009 având ca obiect discriminarea pe motive de vârstă a unui cetățean britanic, privind discriminarea pe motive de vârstă de către diferite bănci și societăți de credit ipotecar. Petiționarul are vârsta de 70 de ani și întâmpină dificultăți în contractarea unui credit ipotecar, deoarece, din cauza restricțiilor legate de vârstă evantaiul de împrumuturi ipotecare este foarte restrâns. Concluziile arată „Faptul că instituțiile de credit stabilesc limite de vârstă la acordarea împrumuturilor financiare se justifică prin faptul că există riscul ca debitorii să nu poată rambursa împrumuturile respective. Aceste limite de vârstă pot fi, într-adevăr, incomode pentru persoanele care doresc să contracteze un împrumut, dar nu încalcă prevederile dreptului comunitar și național”.

4.2.10. Prin concluziile scrise se arată faptul că în conformitate cu prevederile art. 12 din Regulamentul nr. 17/2012 al BNR privind unele condiții de creditare, împrumutătorii stabilesc în cadrul reglementărilor proprii, în concordanță cu profilul și strategia lor de risc cel puțin următoarele: modalitatea de organizare a activității de acordare a creditelor, categoriile de clienți eligibili pentru fiecare finanțare, procedura de clasificare a clientelei, categoriile de venituri considerate ca eligibile etc.

4.2.11. Se mai arată faptul că partea reclamată a stabilit limite de vârstă în activitatea de creditare, eligibilitatea clienților fiind determinată de natura produselor de creditare, vârsta reprezentând un factor de risc important pentru societățile de credit corelat cu alți factori, statut ocupațional, stare materială, stare civilă.

4.2.12. De asemenea se arată că instituția financiar bancară nu poate face abstracție de speranța de viață la nivel național, România fiind situată la un nivel foarte scăzut în rândul țărilor europene, respectiv 74,5 ani (78,1 la femei și 71 de ani la bărbați).

4.2.13. Referitor la critica petentului referitor la faptul că practica Comisiei pentru petiții din cadrul Parlamentului European nu și-ar găsi aplicabilitate în cauză, învederează faptul că, în analiza sa, Comisia a avut în vedere reguli de principiu, valabile pentru întregul sistem financiar bancar, referitoare la restrângerea drepturilor persoanelor din perspectiva accesării unui credit datorită vârstei, fără ca natura creditului să fie esențială în analiză. Restrângerea este justificată obiectiv de un scop legitim iar metodele de atingere a acestui scop sunt atât adecvate cât și necesare, restrângerea fiind în deplină concordanță cu legislația comunitară și națională aplicabilă activității de creditare.

4.2.14. Contrar susținerilor petentului, dacă o instituție de credit este îndrituită și în același timp obligată de regulile privind riscul de creditare să refuze acordarea unui credit ipotecar, împrumut ce ar putea fi teoretic recuperat din vânzarea imobilului, cu atât mai mult este justificat refuzul unui împrumut negarantat, ca cel pe care petentul susține că l-ar fi solicitat, deși nu există dovezi în acest sens.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, petentul sesizează o potențială faptă de discriminare privind neacordarea unui card de cumpărături de către partea reclamată/banca întrucât a depășit vârsta de 70 de ani.

5.2. În drept, potrivit actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile în domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În acest sens, Colegiul este chemat să analizeze dacă refuzul băncii în neacordarea unui credit/produs financiar, respectiv un card de cumpărături fără dobândă, din cauza vârstei de peste 70 de ani a petentului sub motivația că reprezintă un factor de risc în rambursarea creanței, poate constitui o faptă de discriminare.

5.3. Conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

5.4. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de către petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții: a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoge sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile; b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare; c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege; d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

5.5. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să

urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.6. În speță, petentul arată faptul că din cauza vârstei de peste 70 de ani, a fost refuzat verbal de către partea reclamată în vederea obținerii unui card de cumpărături fără dobândă.

5.7. Colegiul director mai reține faptul că motivul, criteriul de discriminare invocat de către petent este vârsta.

5.8 Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, una dintre condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie este existența unei legături de cauzalitate între criteriu invocat și fapta sesizată .

5.9. Colegiul director constată că, în speță, nu sunt îndeplinite condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie, neputând fi reținută o situație comparabilă. În aplicarea testului pentru ca o fapta sa fie discriminatorie, trebuie hotărât ce grupuri sau indivizi urmează a fi comparați pentru a stabili dacă există un tratament diferențiat. Egalitatea este un concept comparativ, o persoană poate să stabilească dacă are "egalitate" numai comparând condițiile lui cu ale altora în situații identice/similare. Or, din înscrisurile aflate la dosar nu a reieșit că o persoană sau grup de persoane având vârsta de 70 ani sau mai mare, ar fi beneficiat de un astfel de credit, respectiv un card de cumpărături fără dobândă.

5.10. Colegiul director dispune că aspectele sesizate de petent nu constituie faptă de discriminare potrivit art.2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, nefiind îndeplinite condițiile cerute de lege și anume lipsa unei situații comparabile.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Refuzul acordării unui credit datorat vârstei petentului nu întrunește elementele constitutive ale unei fapte de discriminare.
2. O copie a hotărârii se va transmite părților;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

MANOLE PETRE-FLORIN – Membru

Data redactării 18.02.2016

Tehnoredactată: M.M.
Motivată: D.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

Verificat SCSRP